

МЕДІАПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

*Сенченко О.М., старший викладач,
Київський національний університет культури і мистецтв*

Формування інформаційного суспільства включає різноманітні аспекти, зокрема розвиток комунікаційних мереж і нових технологій для передачі та зберігання даних, а також створення мультимедійних систем. Цей процес має вагомий вплив на політичні комунікації, соціальні та культурні прояви використання інформаційних технологій, зростання виробництва в інформаційній сфері, а також на зміни доступу до інформації та розвиток цифрової грамотності глобальної спільноти.

Інформаційне суспільство визначається не лише доступністю інформації, але й рівнем інформаційної культури громадян. Це етап еволюції цивілізації, де широке використання технологій стає необхідністю та впливає на всі аспекти суспільного життя, включаючи економіку, політику, культуру, освіту тощо.

Актуалізується проблема безпеки особистості в сучасному інформаційному просторі. Важливим аспектом її вирішення є дослідження медіабезпеки особистості як частини загальної інформаційно-психологічної безпеки. Медіабезпека визначається як ступінь захищеності особистості від небезпечної інформації, що може негативно позначитися на фізичному та психічному стані, моральних переконаннях і загальному розвитку людини.

Медіапсихологія, що досліджує взаємозв'язок між індивідуальною та колективною психікою, індивідуальною та масовою свідомістю, стає важливим напрямком сфері вивчення впливу медіа на особистість. Потрібно звернути увагу науковців на такі напрямки медіапсихології, як медіа-аналітика, медіа-терапія та медіа-освіта, спрямовані на аналіз, вивчення впливу та підвищення рівня інформаційно-психологічної безпеки в суспільстві.

Медіапсихологія проводить глибокий аналіз впливу медіа на психіку людини, її поведінку та емоційний стан. Ця наука досліджує різні аспекти взаємодії медіа з індивідом, які впливають на формування його світогляду, переконань та цінностей. Медіапсихологія допомагає розуміти, як медійні повідомлення впливають на формування ідентичності особистості, її самооцінку та стосунки з оточуючим світом. Вона також ретельно вивчає механізми маніпуляції в інформаційному просторі, сприяє розпізнаванню та аналізу різноманітних медійних стратегій та технік, що використовуються для впливу на свідомість масової аудиторії. Медіапсихологія активно розробляє методики протидії маніпулятивним технікам, спрямовані на підвищення рівня інформаційної грамотності та критичного мислення серед населення.

Однією з ключових задач медіапсихології є розробка рекомендацій для журналістів та медіафахівців щодо етичних стандартів та принципів, які сприяють формуванню відповідальної та об'єктивної інформаційної політики. Водночас, медіапсихологія відіграє важливу роль у формуванні освітніх програм та тренінгів з медіаграмотності, які спрямовані на підготовку суспільства до ефективної інтеракції з медіа та критичного аналізу наданої інформації.

Медіа-терапія націлена на розробку систем та методів психологічного захисту від негативного впливу інформаційних технологій, а також на профілактику та реабілітацію психічного стану осіб, які постраждали від інформаційних травм. Медіаосвіта, в свою чергу, націлена на розширення інформованості громадськості щодо механізмів впливу засобів масової інформації, що сприяє підвищенню рівня адаптації та психологічного захисту осіб у сфері масової комунікації. Ці напрямки, а саме медіа-аналітика, медіа-терапія та медіаосвіта формують стратегію медіапсихологічного захисту як окремої особи, так і суспільства в цілому.

У сучасному світі комунікаційні технології займають ключове місце у формуванні свідомості та поведінки масової аудиторії. Під впливом різноманітних медіа, як традиційних, так і новітніх, люди отримують різнобічну та іноді суперечливу інформацію. Засоби масової інформації, як соціальний інструмент, не лише відображають події у суспільстві, але й формують "медіареальність", яка може впливати на свідомість та емоційний стан людей не менш ефективно, ніж реальний світ. Іноді ця медіареальність є результатом соціального маніпулювання масовою аудиторією, що ускладнює сприйняття об'єктивної реальності.

Поняття "медіаекологія", хоча ще не є загальноприйнятим, активно входить до суспільного дискурсу. Основна мета медіаекології – дослідження впливу медіатехнологій на психіку людини та соціокультурні процеси в суспільстві, вивчення взаємодії між людиною та інформаційним оточенням, а також аналіз організації медіаекосистем різного рівня.

Медіа-освіта виступає як основний інструмент для захисту особистості від негативного впливу медіа. Навички критичної оцінки медіа, визначення їх джерел, розуміння соціальних, політичних та культурних контекстів допомагають індивідам адекватно сприймати інформацію, формулювати власну позицію та захищати свої права на свободу думки та інформаційну безпеку.

Сучасний світ переживає глибокі трансформації у сфері масової комунікації, де медіа відіграють ключову роль у формуванні свідомості та поведінки людей. Вплив медіа, який може бути як конструктивним, так і деструктивним, стає предметом глибокого аналізу та досліджень у сфері медіапсихології.

Медіатерапія, медіаосвіта та медіаекологія є ключовими напрямками, які спрямовані на захист психічного здоров'я людей, розширення їхнього інформаційного розуміння та формування критичного ставлення до медіа. Ці напрямки формують стратегію медіапсихологічного захисту, яка відіграє важливу роль у сучасному інформаційному суспільстві.

Медіа не лише відображають реальність, але й активно формують її, створюючи "медіареальність", яка впливає на свідомість та емоційний стан людей. Тому розвиток медіапсихологічної освіти та збільшення медіаграмотності населення стають невід'ємною частиною соціокультурної динаміки, сприяючи створенню більш об'єктивного, інформованого та критичного суспільства.